

*Svetlana Božić Fuštar
Lidija Podvalej
Ozren Straža*

SUBJEKTIVNA PROCJENA STUDENATA SPORTAŠA O NATJECANJU U ODBOJCI NA SVEUČILIŠNOM PRVENSTVU U ZAGREBU

1. UVOD

Sveučilište u Zagrebu ima dugogodišnju tradiciju u organizaciji i provedbi studentskog sportskog prvenstva. Ove akademske godine 2007./08. studenti se natječu u 25 različitih sportova. U svrhu unapređenja kvalitete studentskog sportskog prvenstva promijenili smo sustav natjecanja iz kupa u ligaški. Zahvaljujući osnivanju Ureda za sport i rješavanju financijskih problema ligaški sustav pokazao se iznimno uspješan i odlično prihvaćen od strane studenata. Kako bi dobili što bolji uvid u ispravnost odluke o promjeni sustava natjecanja Zagrebački sveučilišni sportski savez proveo je anketu među studentima sudionicima studentskog sportskog prvenstva u četiri različita ekipna sporta: odbojka, košarka, rukomet i mali nogomet. Anketa je sastavljena sa svrhom uvida u motivaciju studenata za sudjelovanje na studentskom sportskom prvenstvu, njihovu procjenu sustava, organizacije i provedbe natjecanja, njihovog doživljaja podrške fakulteta, nastavnika i ostalih te jesu li zadovoljni medijskom popraćenošću studentskog sportskog prvenstva. Ankete su provedene u ožujku 2008. godine tijekom natjecanja po navedenim sportovima na uzorku od cca. 600 studentica i studenata zagrebačkog sveučilišta. Ovo istraživanje pozabavilo se rezultatima samo odbojkaša i odbojkašica.

2. CILJ

Cilj istraživanja bio je dobiti uvid u interes i motivaciju studenata za bavljenjem studentskim sportom.

3. METODA

Istraživanjem je obuhvaćeno 129 studenata, od toga 82 studentice (63,56%) sudionika sveučilišnog prvenstva u odbojci (Tablica 1).

Među studentima je provedena anonimna anketa s 20 varijabli, skale Likertovog tipa (1 – 5). Studenti su procjenjivali sljedeće varijable:

1. razlozi sudjelovanja studenata na natjecanju

nastavak sportske karijere (sportska karijera), briga o očuvanja zdravlja (zdravlje), prijateljstvo i druženje (druženje), oslobađanje od nastave TZK (oslobođenje od nastave), kvalitetno korištenje slobodnog vremena (slobod. vrijeme)

2. zadovoljstvo pojedinim segmentima u organizaciji i provedbi natjecanja

zadovoljstvo dvoranom (dvorana), zadovoljstvo sistemom (sistem) zadovoljstvo sucima (suci), zadovoljstvo opremom (oprema), zadovoljstvo terminima (termini)

3. subjektivna procjena podrške studentima na pojedinom fakultetu

od strane nastavnika TZK (nastavnik), od strane dekana i vodstva matičnog fakulteta (vodstvo fakulteta), financijska podrška matičnog fakulteta (financije), podrška od strane studentskog zbora (stud. zbor), podrška u smislu olakšica pri studiranju zbog statusa sportaša (student sportaš)

4. subjektivna procjena medijske popraćenosti sveučilišnog prvenstva

procjena popraćenosti na web stranicama ZSSS (web), procjena popraćenosti u studentskom listu fakulteta (studentski list), procjena popraćenosti u Sportskim novostima (sportske novosti), procjena popraćenosti na radio stanicama (radio), procjena popraćenosti putem televizije (TV).

Raspon odgovora kretao se od potpuno nevažno do potpuno važno. Za svaku varijablu izračunata je relativna frekvencija i proporcija odgovora.

4. REZULTATI*Tablica 1. Struktura ispitanika*

Godina studija	F	%
1	29	22,48
2	22	17,05
3	20	15,50
4	24	18,60
5	6	4,65
6	1	0,77
APSOL.	18	13,95
POSILIJED.	9	6,97
	129	100%

spol	F	%
m	47	36,43
ž	82	63,56
ukupno	129	100%

Anketa je provedena u mjesecu ožujku akademske godine 2007./2008. na studentima koji su sudjelovali na odbojkaškom turniru. Ispitano je ukupno 129 studenata; 47 studenata i 82 studentice, svih godina studiranja (Tablica 1).

Zanimljivo je da su na natjecanju bile zastupljene sve godine studiranja, čak peta i šesta godina, kao i apsolvanti i poslijediplomci, kojih je bilo čak 27 što čini 20,92% natjecatelja. Razlog zašto ima više studentica je veća popularnost odbojke kod ženske populacije studenata.

Upitnik je konstruiran tako da se subjektivna procjena vrednuje od 1 do 5, tj. od potpuno nevažno do potpuno važno, kolona 0 znači da studenti nisu odgovorili.

Tablica 2. Razlozi zbog kojih studenti sudjeluju u natjecanju

	0		1		2		3		4		5	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sportska karijera	5	3,87	37	28,68	22	17,05	26	20,15	22	17,05	17	13,17
Zdravlje	4	3,10	8	6,20	10	7,75	13	10,07	50	38,75	44	34,10
Druženje	1	0,75	0	---	1	0,75	11	8,52	29	22,48	87	67,44
Oslobođenje od nastave	4	3,10	86	66,66	5	3,87	9	6,97	8	6,20	17	13,17
Slobodno vrijeme	3	2,32	6	4,65	7	5,42	13	10,07	42	32,55	58	44,96

Od ponuđenih razloga/motiva sudjelovanja na natjecanju kao najvažnijim pokazalo se druženje. Čak je 67,44% studenata druženje procijenilo kao potpuno važan razlog sudjelovanja na natjecanju, dok je istodobno najnevažniji motiv sudjelovanja, začuđujuće, oslobađanje od nastave (Tablica 2). Visokih 66,66% studenata taj razlog smatra potpuno nevažnim za sudjelovanjem u natjecanju.

Uz druženje kao važan motiv ističe se i kvalitetno iskorištavanje slobodnog vremena, 44,96% studenata taj je motiv označio kao potpuno važan. A istodobno bi mogli zaključiti da studenti vode brigu i o svome zdravlju. Njih 38,75% smatra da je to važan, a 34,10% da je to potpuno važan razlog bavljenja studentskim sportom i sudjelovanja na sveučilišnom natjecanju. Na vidjelo je još izašlo i to da studenti sportaši uglavnom nemaju interesa za nastavak svoje sportske karijere. Možemo pretpostaviti da su se na neki način ipak odlučili za akademsku karijeru. Njih samo 13,17% smatra da im je sudjelovanje na ovakvom natjecanju važno za nastavak sportske karijere, za razliku od 28,68% kojima je to potpuno nevažno.

Upitnik je konstruiran tako da se procjena vrši od 1 do 5 – potpuno nezadovoljan/na do 5 – potpuno zadovoljan/na

Tablica 3. Zadovoljstvo pojedinim segmentima u organizaciji i provedbi natjecanja

	1		2		3		4		5	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Dvorana	1	0,77	8	6,20	17	13,17	43	33,33	60	46,51
Sistem	8	6,20	9	6,97	20	15,50	50	38,75	42	32,55
Suci	4	3,10	13	10,07	32	24,80	52	40,31	28	21,70
Oprema	19	14,72	23	17,82	27	20,93	37	28,68	23	17,82
Termini	26	20,15	25	19,37	34	26,35	26	20,15	18	13,95

Ukupno gledajući većina studenata zadovoljna je uvjetima u kojima je natjecanje provedeno. Njih 46,51% su potpuno, odnosno 33.33% uglavnom zadovoljni dvoranom u kojoj je natjecanje održano (Tab. 3). To nas nikako ne čudi, jer je ove akademske godine natjecanje održano u Odbojkaškom domu “Bojan Stranić”. Utakmice su se igrale istodobno na tri igrališta, tako da su studenti-ce mogli u velikom broju komunicirati s kolegama s drugih fakulteta.

Ugodno je bilo zaključiti da je većina studenata bila zadovoljna i suđenjem (uglavnom 49,31%, te potpuno 21,70%). Sudili su profesionalni odbojkaški suci, a ne sami studenti, što je eliminiralo osobne interese, pa je suđenje proteklo u redu, gotovo 70% studenata je bilo zadovoljno suđenjem.

Kako je ove akademske godine promijenjen i sustav natjecanja iz kupa u ligaški, ne čudi da su studenti zadovoljni i time. To zadovoljstvo svakako možemo povezati s motivima studenata koji su prije svega druženje, kvalitetno provođenje slobodnog vremena i prevencija zdravlja, naravno da im ligaški sustav pruža daleko više prilika za to.

Nabavka potrebne opreme na žalost ovisi o spretnosti nastavnika TZK pa je pretpostavka da varira od fakulteta do fakulteta te ne čudi što studenti ne pokazuju niti zadovoljstvo niti nezadovoljstvo opremom za natjecanje.

Izgleda da je jedino čime su studenti nezatno nezadovoljni termini utakmica, nedjeljom prijepodne, 20,15% je potpuno, odnosno 19,37% uglavnom nezadovoljno terminima utakmica. Na žalost, s obzirom da nemamo vlastitu dvoranu u kojoj bi mogli odigravati utakmice, utakmice su se odigravale kada je odbojkaška dvorana “Bojan Stranić” slobodna, a to je nedjeljom prijepodne.

Upitnik je konstruiran tako da se procjena podrške vrši od 1 - uopće nemam podršku do 5 - u potpunosti imam podršku.

Tablica 4. Procjena podrške studentima na pojedinom fakultetu

	1		2		3		4		5	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Nastavnik	26	20,15	21	16,27	10	7,75	23	17,82	49	37,98
Vodstvo fakulteta	43	33,33	32	24,80	23	17,82	12	9,30	19	14,72
Financije	53	41,08	30	23,25	21	16,27	14	10,85	11	8,52
Stud. zbor	53	41,08	24	18,60	34	26,35	7	5,42	11	8,52
Student sportaš	95	73,64	11	8,52	6	4,65	9	6,97	8	6,20

Iz provedene ankete vidljivo je da je podrška studentima sportašima uglavnom vrlo slaba.

Jedini koji se prepoznaju kao oni koji daju podršku studentima u bavljenju sportom su nastavnici TZK, 37,98% studenata smatra da ima potpuno, odnosno 17,82% uglavnom ima podršku svojih nastavnika TZK (Tablice 4).

Vrlo mali dio studenata smatra da ima financijsku podršku (8,52%), a još manje njih može reći da ima olakšice pri studiranju zbog statusa sportaša (6,20%). Odnosno čak njih 73,64% procjenjuje da uopće nemaju nikakvu podršku u smjeru olakšica pri studiranju, a 41,08% smatra da nemaju uopće nikakvu podršku od strane studentskog zbora. Ovaj podatak svakako začuđuje, jer je neočekivano da studenti niti od vlastite organizacije, koja bi trebala brinuti za studentsku pa tako i sportsku dobrobit, nemaju gotovo nikakvu pomoć.

Zabrinjava i podatak da samo 14,72% studenata sportaša ima potpunu podršku na svom matičnom fakultetu, a puno više njih uopće nema (33,33%) podršku vodstva matičnog fakulteta, ili ona samo donekle postoji (24,80%). Na žalost zbog prirode vrhunskog sporta vrlo je teško uskladiti studiranje i profesionalno bavljenje sportom. Stoga ne čudi da se većina studenata ipak odlučuje za nastavak akademske karijere.

Upitnik je konstruiran tako da se procjena vrši od 1 - uopće nema medijske popraćenosti do 5 - u potpunosti ima medijske popraćenosti, kolona 0 znači da studenti nisu odgovorili.

Tablica 5. Procjena medijske popraćenosti sveučilišnog prvenstva

	0		1		2		3		4		5	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Web	1	0,77	19	14,72	31	24,03	29	22,48	28	21,70	21	16,27
Studentski list	1	0,77	58	44,96	21	16,27	32	24,80	8	6,20	9	6,97
Sportske novosti	1	0,77	60	46,51	30	23,25	24	18,60	11	8,52	3	2,32
Radio	1	0,77	95	73,64	7	5,42	22	17,05	1	0,77	3	2,32
TV	1	0,77	99	76,74	5	3,87	20	15,50	2	1,55	2	1,55

Studenti su procijenili da je medijska popraćenost natjecanja vrlo loša, gotovo da je niti nema (Tablica 5).

Čak 76,74% studenata smatra da na televiziji uopće nema informacija o natjecanju, a nije bolje prošao niti radio (73,64%).

Na žalost čak 46,51% studenata smatra da niti u Sportskim novostima nema dovoljno informacija o studentskom natjecanju, a žalosno je to što niti studentski list fakulteta nezadovoljavajuće (ne)prati studentska natjecanja, 64,96 studenata niti tamo ne nalazi informacije o natjecanju. Iz tablice možemo zaključiti da je najinformativnija, prema procjeni studenata sportaša web stranica ZSSŠ - a gotovo 60% studenata tamo pronalazi informacije o natjecanju (24,03% donekle, 21,70% uglavnom, a 16,27 u potpunosti).

5. ZAKLJUČAK

Rezultati dobiveni ovim istraživanjem govore da studenti rado sudjeluju u studentskom sportskom prvenstvu. Glavni motivi/interesi su druženje s kolegama, što uključuje i kvalitetno provođenje slobodnog vremena, ali jednako tako i briga o očuvanju i unapređenju vlastitog zdravlja. Vrlo je vjerojatno da su upravo zato studenti zadovoljni prelaskom na ligaški sustav, jer im zasigurno omogućuje više prilika za druženjem, osmišljenim slobodnim vremenom, kao i duži kvalitetniji trening te samim time i bolju zdravstvenu prevenciju. Svakako treba učiniti sve da se natjecanja i dalje odvijaju u Odbojkaškom domu „Bojan Stranić“, jer to studenti znaju cijeni. Uz sve zadovoljstvo sudjelovanjem na natjecanju studenti prepoznaju i nedostatke. Oni se prije svega očituju u nedovoljnoj podršci fakultetskih struktura, kako samih fakulteta, tako i studentskog zbora. Izgleda da na zagrebačkom sveučilištu gotovo uopće ne postoje beneficije za studente sportaše. Novoosnovani Ured za sport rješavat će pitanja vezana za sveučilišni sport. Pokušat će osigurati što kvalitetnije uvjete za održavanje natjecanja kao i financijsku podršku za odlaske naših studenata

sportaša na europska i svjetska sveučilišna prvenstva, a nadamo se pronalaženju modela za veća ulaganja u izgradnju sveučilišnih sportskih objekata.

6. LITERATURA

1. L. Podvalej, J. Gošnik, *Odbojka – sve popularniji ženski studentski sport na Sveučilištu u Zagrebu*, Zbornik radova 10. ljetne škole pedagoga fizičke kulture Republike Hrvatske, Poreč 24. - 28. lipnja, 2001., str. 264 -266
2. Ćurković, S., *Angažiranost kineziološkim djelatnostima ovisnika o opijatima i neovisnika*, magistarski rad, Sveučilište u Zagrebu, Kineziološki fakultet, Zagreb, 2005.
3. Straža, O., L. Podvalej, S. Božić Fuštar, *Bavljenje sportom i usvojene štetne navike za zdravlje studenata odbojkaša*. Zbornik radova 16. ljetne škole kineziologa, 2007., str. 518 - 524.
4. Bagarić, I., M. Sedar, University sports at the University of Zagreb, Croatia. Proceedings Book of the Universiade of Bangkok, 2007.